

Teisės naujienos

2010 m. sausio mėn.

Kontaktinė informacija

Dėl papildomos informacijos
prašome kreiptis:

Rimtis Puišys

Advokatas
tel. (8 5) 239 23 73
rimtis.puissys@evershedssaladzius.lt

Verslo centras VICTORIA
J.Jasinskio g. 16B,
LT-01112 Vilnius
Tel. (8 5) 23 92 391
Faks. (8 5) 23 92 390
law.firm@evershedssaladzius.lt

www.evershedssaladzius.lt

Visą Eversheds kontorų sąrašą rasite

www.eversheds.com

Įmonių teisė

Priimti Civilinio kodekso pakeitimai

2009 m. gruodžio 22 d. Seimas priėmė Lietuvos Respublikos Civilinio kodekso pakeitimo įstatymą.

Pakeitimų tikslas – supaprastinti juridinių asmenų registravimo, steigimo dokumentų ir juridinių asmenų registro duomenų keitimo bei juridinio asmens likvidavimo procedūras. Pakeitimais taip pat siekiama pasinaudoti Tarybos direktyvos 78/660/EEB, pagrįstos Europos Bendrijų sutarties 54 straipsnio 3 dalies „g“ punktu dėl tam tikrų rūšių bendrovių metinių atskaitomybių suteikiamomis išlygomis ir neskelbti visų juridinių asmenų finansinių atskaitų.

Pakeitimais keičiamas reikalavimas vienam iš asmenų, veikiančių atstovybės ar filialo vardu, gyventi Lietuvos Respublikoje. Nuo šiol reikalavimas netaikomas ES valstybių narių ir EEE valstybių juridinių asmenų ar kitų organizacijų atstovybėms ar filialams, įsteigtiems Lietuvos Respublikoje.

Atsižvelgiant į iki pakeitimų priėmimo galiojusį teisinį reguliavimą, buvo reikalaujama įmonės įstatuose nurodyti buveinę, todėl keičiant buveinės adresą buvo būtinas visuotinio akcininkų susirinkimo sprendimas dėl įstatų pakeitimo, o steigimo dokumentų atitiktis įstatymų reikalavimams turėjo būti patvirtinta notaro. Kodekso pakeitimais panaikinamas reikalavimas bendrovės buveinę nurodyti įstatuose. Analogiškai keičiamas ir Akcinių bendrovių įstatymas.

Taip pat trumpinamas terminas, per kurį turi būti įregistruotas juridinis asmuo. Įsigaliojus pakeitimams, juridinis asmuo privalės būti įregistruotas per tris dienas nuo visų dokumentų pateikimo ir atlyginimo už įregistravimą sumokėjimo. Iki šiol kodeksas numatė 30 dienų terminą.

Pakeitimais taip pat atsisakoma juridinio asmens pažymėjimo. Nuo šiol įsteigus juridinį asmenį, registro tvarkytojas išduoda bendrovei registro išrašą.

Siekiant sumažinti Juridinių asmenų registro patiriamas laiko ir finansines sąnaudas likviduojant veiklos nevykdančius juridinius asmenis, pakeitimais nustatoma, kad prašymas dėl juridinių asmenų likvidavimo, kai jį pateikia Juridinių asmenų registras, teisme bus nagrinėjamas supaprastinta Civilinio proceso kodekso XXXIX skyriuje nustatyta tvarka pagal juridinio asmens buveinės vietą. Taip siekiama sumažinti likvidavimo kaštus, sutrumpinti juridinio asmens likvidavimo terminus.

Buvo priimta ir daugiau pakeitimų, siekiant pašalinti atsiradusius teisinio reglamentavimo tarpusavio prieštaravimus, suderinti teisės normas tarpusavyje.

Pakeitimai įsigaliojo 2010 m. sausio 1 d.

Priimti Akcinių bendrovių įstatymo pakeitimai

2009 m. gruodžio mėnesį buvo priimti du įstatymai, kuriais keičiamas Akcinių bendrovių įstatymas.

Pirmoji dalis pakeitimų įsigaliojo 2010 m. sausio 5 d. Įsigaliojus pakeitimams, bendrovės įstatuose neberekės nurodyti bendrovės buveinės. Buveinės adresas turės būti nurodytas steigimo sutartyje. Taip pat Juridinių asmenų registru neberekės pateikti informacijos apie bendrovės finansinių metų pradžią ir pabaigą. Tokiu būdu siekiama sumažinti administracinę naštą, tenkančią bendrovėms.

Antroji dalis pakeitimų buvo priimta 2009 m. gruodžio 25 d. Priimtais pakeitimais panaikinamas reikalavimas uždarosioms akcinėms bendrovėms privalomai sušaukti steigiamąjį susirinkimą tuo atveju, kai steigimo sutartyje ar steigimo akte yra nurodyti pagal įstatus visuotinio akcininkų susirinkimo renkami organo nariai. Šis pakeitimas įsigalios 2010 m. kovo 1 d.

Taip pat numatyta galimybė įstatuose atsisakyti taikyti pirmumo teisę uždarosios akcinės bendrovės akcininkams įsigyjant parduodamas bendrovės akcijas ar nustatyti kitokią pirmumo teisės įgyvendinimo tvarką nei įtvirtinta įstatyme. Galiojančioje įstatymo redakcijoje tokia galimybė nėra numatyta. Pakeitimas įsigalios nuo 2010 m. kovo 1 d.

Be kita ko, keičiama ir bendrovės valdybos sprendimų priėmimo tvarka. Įsigaliojus įstatymo pakeitimams, valdyba galės priimti sprendimus ir jos posėdis bus laikomas įvykusi, kai jame dalyvauja 2/3 valdybos narių, jei bendrovės įstatuose nenustatytas didesnis dalyvaujančių posėdyje narių skaičius, o valdybos sprendimas bus laikomas priimtu, kai už jį gauta daugiau balsų už negu prieš, jeigu įstatai nenumato didesnės daugumos. Galiojančioje redakcijoje buvo nustatytas 2/3 ir daugiau dalyvaujančių valdybos narių skaičius, o sprendimui priimti reikėjo, kad už sprendimą balsuotų daugiau kaip pusė visų išrinktų valdybos narių.

Pakeitimais taipogi nustatomas naujas reikalavimas uždaryjū akcinių bendrovių vadovams sudaryti bendrovės akcininkų sąrašą bei pateikti jį juridinių asmenų registro tvarkytojui. Pasikeitus akcininkų sąrašo duomenims, naujas sąrašas turės būti sudaromas nedelsiant po dokumentų, kurių pagrindu daromi įrašai vertybinių popierių sąskaitose ar materialių akcijų savininkų registravimo žurnale, gavimo bei per 5 dienas nuo sąrašo sudarymo pateiktas juridinių asmenų tvarkytojui. Bendrovės, įsteigtos iki 2010 m. kovo 1 d. minėtus akcininkų sąrašus turės pateikti ne vėliau kaip iki spalio 1 d.

Nuo 2010 m. spalio 1 d. įsigalios naujas bendrovės pranešimų skelbimo reglamentavimas. Pakeitimais nustatyta, kad bendrovės įstatuose nurodomas šaltinis, kuriame skelbiami bendrovės vieši pranešimai, turės būti Lietuvos Respublikos dienraštis arba juridinių asmenų registro tvarkytojo leidžiamas elektroninis leidinys viešiesiems pranešimams skelbti. Bendrovės įstatuose galės būti nustatyta, kad bendrovės pranešimai skelbiami abiejuose minėtuose šaltiniuose.

Pakeitimais taip pat keičiama bendrovės vadovo atsistatydinimo tvarka, numatant konkrečius terminus atsistatydinimui patvirtinti bei suteikiant teisę atstatydintam vadovui pateikti pranešimą apie atsistatydinimą Juridinių asmenų registru. Šis pakeitimas įsigalios 2010 m. kovo 1 d.

Statybos teisė

Priimti Teritorijų planavimo įstatymo pakeitimai

2009 m. gruodžio mėnesį Seimas priėmė du įstatymus, kuriais keičiamas Teritorijų planavimo įstatymas.

Pirmoji dalis pakeitimų priimti siekiant perduoti apskričių viršininkų administracijų vykdomas savivaldybėms priskirtas bendrojo ir specialiojo teritorijų planavimo dokumentų, detaliųjų planų valstybinės priežiūros funkcijas Valstybinei teritorijų planavimo ir statybos inspekcijai prie Aplinkos ministerijos. Taip siekiama pagerinti atliekamos priežiūros kontrolę.

Antroji dalis pakeitimų priimta siekiant supaprastinti įstatymo nuostatų taikymą rengiant teritorijų planavimo dokumentus.

Visų pirma, pakeitimais papildytas sąrašas dokumentų, kurie yra prilyginami detaliojo teritorijų planavimo dokumentams. Be iki šiol galiojusioje įstatymo redakcijoje nurodytų dokumentų, detaliojo planavimo dokumentams taipogi prilyginami miestų teritorijose Vyriausybės nustatyta tvarka parengti ir savivaldybės administracijos direktoriaus patvirtinti žemės sklypų planai dėl, pavyzdžiui esamų statinių eksploatavimui pagal tiesioginę paskirtį suformuotų žemės sklypų planų, dėl esamo žemės sklypo padidinimo ne daugiau kaip 6 arais laisvoje valstybinėje žemėje plano, kai nėra galimybės suformuoti atskirą sklypą ir t.t.

Pakeitimais taip pat keičiamas sąrašas atvejų, kai privalo būti rengiamas detalusis planas. Nuo šiol be anksčiau galiojusių atvejų, detalusis planas privalės būti rengiamas ir kai: (1) formuojamos teritorijos pramoniniams parkams; (2) elektros įrenginiams (statiniams), skirtiems elektros perdavimui ir skirstymui statyti, kai tokie įrenginiai (statiniai) nenumatyti savivaldybės ar jos dalies bendruosiuose planuose.

Be kita ko, koreguojamas ir sąrašas atvejų, kai nebus reikalaujama detaliojo plano. Vienas iš tokių atvejų, kuris nebuvo numatytas iki šiol galiojusioje įstatymo redakcijoje, - kai statant (rekonstruojant) statinius, žemės sklypo tvarkymo ir naudojimo režimas ir nustatyti statybos reglamentai yra nekeičiami.

Pakeitimai įsigaliojo 2010 m. sausio 1 d. Pažymėtina, kad iki 2010 m. sausio 1 d. pradėti rengti teritorijų planavimo dokumentai, dėl kurių yra išduotos planavimo sąlygos, sudarytos planavimo darbų sutartys ir pradėtos viešo svarstymo su visuomene procedūros, baigiami rengti ir tvirtinami pagal įstatymo nuostatas, galiojusias iki pakeitimų įsigaliojimo.

Pakeistas Statybos įstatymas

2010 m. sausio 1 d. įsigaliojo Statybos įstatymo pakeitimo įstatymas.

Pakeitimais, visų pirma, keičiama statybų priežiūrą vykdančių institucijų kompetencija: apskričių viršininkų administracijų padalinių vykdomos statybos valstybinės priežiūros funkcijos perduodamos Valstybinei teritorijų planavimo ir statybos inspekcijai prie Aplinkos ministerijos, o statinių naudojimo priežiūros ir statybos leidimų išdavimo pagal kompetenciją funkcijos – savivaldybių administracijoms.

Pakeitimais taipogi tikslinami statybos leidimo išdavimo terminai. Nuo šiol statybos leidimas išduodamas per 10 darbo dienų, o ypatingų statinių atveju – per 15 darbo dienų. Iki šiol šie terminai buvo skaičiuojami kalendorinėmis dienomis.

Be to, pakeitimais panaikinama galimybė vienam viešojo administravimo subjektui (Valstybinei teritorijų planavimo ir statybos inspekcijai prie Aplinkos ministerijos) sustabdyti kito viešojo administravimo subjekto (savivaldybės

administracijos) išduoto administracinio akto galiojimą. Sprendimą sustabdyti administracinio akto galiojimą nuo šiol galės priimti tik atitinkamą aktą išdavęs viešojo administravimo subjektas arba teismas.

Paslaugų teikimas

Priimtas Paslaugų įstatymas

2009 m. gruodžio 22 d. Seimas priėmė Paslaugų įstatymą. Įstatymas priimtas siekiant įgyvendinti Europos Parlamento ir Tarybos direktyvą Nr. 2006/123/EB dėl paslaugų vidaus rinkoje ir tokiu būdu liberalizuoti paslaugų teikimą.

Įstatymas nustato įsisteigimo laisvės, laisvės teikti paslaugas ir paslaugų teikimo veiklos laisvės įgyvendinimo sąlygas, kartu sudaro prielaidas užtikrinti aukštą paslaugų kokybę. Įstatymas taip pat nustato šių laisvių įgyvendinimo principus, administracinio supaprastinimo priemones Lietuvos Respublikoje ir Lietuvos Respublikos kompetentingų institucijų administracinio bendradarbiavimo su valstybių narių kompetentingomis institucijomis ir Europos Komisija sistema, siekiant užtikrinti tinkamą įsisteigimo laisvės, laisvės teikti paslaugas ir paslaugų teikimo veiklos laisvės įgyvendinimą.

Įstatymas, be kita ko, nustato reikalavimus, kurie taikomi įsisteigimo laisvei (pvz., reikalavimas būti tam tikros teisinės formos, turėti tam tikrą kapitalą ir pan.) ir kuriuos draudžiama nustatyti kituose įsisteigimo laisvę reglamentuojančiuose teisės aktuose (pvz., reikalavimai, kuriais būtų ribojama galimybė įsisteigti keliose valstybėse, ar kuriais būtų diskriminuojama pilietybės ar gyvenamosios vietos pagrindu), reglamentuoja su laisve teikti paslaugas susijusių leidimų išdavimą. Be kita ko, įstatymu reguliuojamas laisvas paslaugų teikimas ir jo išimtys, laisvės teikti paslaugas apribojimai ir kiti su laisvės teikti paslaugas įgyvendinimu susiję klausimai.

Įsigaliojus įstatymui, verslo subjektai galės gauti informaciją ir atlikti visas reikalingas procedūras (pvz., pateikti reikalingus dokumentus leidimams gauti, gauti leidimus) "vieno langelio" principu per kontaktinį centrą, esantį kiekvienoje valstybėje narėje. Įstatymas nustato tokio kontaktinio centro funkcijas, procedūrų ir formalumų atlikimo tvarką, reglamentuoja kitus su kontaktinio centro veikla susijusius klausimus.

Pažymėtina, kad įstatymu liberalizuojamas ne visų paslaugų teikimas. Į įstatymo taikymo sritį nepatenka finansinės, sveikatos priežiūros ir farmacinės, elektroninių ryšių, transporto, azartinių lošimų ir kitos įstatyme nustatytos paslaugų rūšys.

Įstatymas įsigaliojo 2009 m. gruodžio 28 d.

Civilinė metrikacija

Ratifikuota Konvencija „Dėl išrašų iš civilinės būklės aktų įrašų išdavimo įvairiomis kalbomis“

2009 m. gruodžio 5 d. įsigaliojo Seimo ratifikuota Konvencija „Dėl išrašų iš civilinės būklės aktų įrašų išdavimo įvairiomis kalbomis“.

Konvencija ratifikuota siekiant palengvinti administracinę naštą, tenkančią asmenims, norintiems pateikti Lietuvos civilinės metrikacijos įstaigų išduodamus dokumentus užsienio valstybės institucijoms. Iki šiol, teikiant minėtus civilinės būklės aktus (tokius kaip gimimo liudijimas, mirties liudijimas, santuokos liudijimas) užsienio valstybei, dokumentus reikėjo išversti į atitinkamą užsienio kalbą ir legalizuoti Užsienio reikalų ministerijoje.

Lietuvai tapus 1976 m. Konvencijos „Dėl išrašų iš civilinės būklės aktų įrašų išdavimo įvairiomis kalbomis“ dalyve, išrašai bus išduodami pagal patvirtintas

formas ir be jokių papildomų formalumų priimami kiekvienos valstybės, Konvencijos dalyvės, teritorijoje. Tokie išrašai turės tokią pat teisinę galią, kaip ir išduoti pagal valstybės nacionalinę teisę, t.y. vadovaujantis dabar galiojančia išdavimo tvarka.

Šiuo metu prie Konvencijos yra prisijungusios 20 valstybių, tarp jų Austrija, Belgija, Ispanija, Lenkija, Nyderlandai, Portugalija, Prancūzija, Šveicarija, Turkija, Vokietija ir kt. Šių valstybių kompetentingų institucijų išduoti išrašai Lietuvoje taip pat bus priimami be jokių papildomų formalumų.

Kitos naujienos

Advokato padėjėja Gabija Kuncytė pradėjo naujuosius darbo metus dalyvaudama Europos Sąjungos struktūrinės paramos projekte *Smulkaus ir vidutinio verslo imonių darbuotojų kvalifikacijos kėlimas verslo, finansų, marketingo ir personalo valdymo srityse*. Sausio 7 dieną vykusių atvirųjų mokymų metu Gabija skaitė pranešimą *Atskiros sutarčių teisės problemos versle*.

Nepriklausomas žurnalas Lithuanian Business Review publikavo Dr. Linos Aleknaitės – Van der Molen, Eversheds Saladžius advokato padėjėjos, straipsnį. Straipsnis pavadinimu *Investuotojų teisių apsauga Lietuvoje* apžvelgia investuotojų teisių apsaugos Lietuvoje ypatumus bei teikia praktinius patarimus.

Dienraštis *Verslo žinios* spausdins advokato padėjėjo Nerijaus Zalecko straipsnį pavadinimu *Pagalba verslui supaprastinant administracines procedūras*. Straipsnyje pateikiama aktuali informacija apie supaprastintus reikalavimus atlikti tam tikras administracines procedūras (įgyti atitinkamus leidimus, licencijas ir pan.) norint teikti paslaugas Lietuvoje, taip pat informacija apie taikomus techninius reikalavimus gaminiams, parduodamiems Lietuvos rinkoje, bei naudingi kontaktiniai duomenys.

Šiose Teisės naujienose pateikta informacija yra bendro pobūdžio ir negali būti vertinama kaip teisinė išvada ar konsultacija, pritaikyta konkrečiam atvejui. Jei nepageidaujate gauti šio leidinio arba norėtumėte, kad būtų papildytas Teisės naujienų gavėjų sąrašas, maloniai prašome mus apie tai informuoti el. paštu law.firm@evershedssaladzius.lt.

© Advokatų kontora Eversheds Saladžius, a member of Eversheds International Limited, 2010.